

महाराष्ट्र नागरी सेवा (सुधारित वेतन) नियम, २०१९
वेतननिश्चितीसंबंधी स्पष्टीकरण

महाराष्ट्र शासन

वित्त विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक: वेपुर - २०१९/प्र.क्र.१५/सेवा-९

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२

दिनांक - १४ मे, २०१९

वाचा:

१. शासन अधिसूचना, वित्त विभाग, क्रमांक: वेपुर-२०१९ /प्र.क्र. १ /सेवा-९, दिनांक - ३० जानेवारी, २०१९
२. शासन परिपत्रक वित्त विभाग, क्रमांक: वेपुर - २०१९/प्र. क्र. ८ /सेवा-९, दिनांक - २० फेब्रुवारी, २०१९
३. शासन शासन निर्णयसामान्य प्रशासन विभाग क्रमांक टीआरएफ २००० / प्र. क्र - ३ /बारा, दिनांक - ६ ऑगस्ट, २००२
४. शासन परिपत्रक क्रमांक : सेनिवे २०१३/प्र.क्र.४६/सेवा-४, दि.१७ डिसेंबर, २०१३
- ५ संचालनालय लेखा व कोषागारे, मुंबई यांचे पत्र क्रमांक: संलेको-२०१९/ कोषा / उले१/एकस्तर/ ७ वावेआ/२०१९/११४, दिनांक - १४ मार्च, २०१९
६. संचालनालय लेखा व कोषागारे, मुंबई यांचे पत्र क्रमांक: संलेवको/वेपप/ प्रतिनियुक्ती/ वेतननिश्चिती/२०१९/३३/१५२४, दिनांक - ९ एप्रिल, २०१९

परिपत्रक

शासन अधिसूचना, वित्त विभाग, क्रमांक वेपुर-२०१९ /प्र.क्र.१ /सेवा-९, दिनांक ३० जानेवारी, २०१९ अन्वये दिनांक १ जानेवारी, २०१६ पासून सुधारित वेतन संरचना व त्यामधील प्रारंभिक वेतननिश्चितीबाबतचे महाराष्ट्र नागरी सेवा (सुधारित वेतन) नियम, २०१९ प्रसिद्ध करण्यात आले आहेत. या नियमांनुसार वेतननिश्चिती करण्याबाबत तसेच त्यानुषंगाने वेतनाची अनुज्ञेय थकबाकी अदा करण्याबाबत स्पष्टीकरणात्मक सूचना शासन परिपत्रक वित्त विभाग क्रमांक: वेपुर - २०१९/प्र. क्र. ८ /सेवा-९, दिनांक २० फेब्रुवारी, २०१९ अन्वये निर्गमित करण्यात आल्या आहेत.

तथापि, अद्याप वेतननिश्चितीच्या संदर्भातील विविध मुद्यांबाबत वित्त विभागाकडे विचारणा होत आहे. त्यानुषंगाने पुढीलप्रमाणे मुद्येनिहाय स्पष्टीकरण करण्यात येत आहे :-

१. प्रतिनियुक्तीवरील कर्मचाऱ्यांची वेतननिश्चिती :-

प्रतिनियुक्तीवरील कर्मचाऱ्यांची वेतननिश्चिती त्या कर्मचाऱ्याच्या सेवाविषयक (Service Matter) बाबी हाताळण्यास सक्षम असलेले कार्यालय प्रमुख /विभाग प्रमुख / प्रशासकीय विभाग यांनी करावी.

२. कर्मचाऱ्यांनी दिनांक १ जानेवारी, २०१६ नंतर येणाऱ्या पुढील वेतनवाढीच्या अथवा नंतरच्या कोणत्याही वेतनवाढीच्या दिनांकास सुधारित वेतन संरचना स्वीकारल्यास सुधारित वेतन संरचनेत वेतननिश्चिती करताना विचारात घ्यायचे मूळ वेतन :-

दिनांक १ जानेवारी, २०१६ नंतर येणाऱ्या पुढील वेतनवाढीच्या अथवा त्यानंतरच्या कोणत्याही वेतनवाढीच्या दिनांकास सुधारित वेतन संरचना स्वीकृतीचा विकल्प दिल्यास, सुधारित वेतन संरचनेत वेतननिश्चिती करताना त्या वेतनवाढीच्या दिनांकास त्याला विद्यमान (असुधारीत) वेतन संरचनेत वेतनवाढ मिळाल्यानंतर येणारे मूळ वेतन वेतननिश्चितीसाठी विचारात घेण्यात यावे.

३. पदोन्नतीच्या / श्रेणीवाढीच्या दिनांकास अथवा सुधारित सेवांतर्गत आश्वासित प्रगती योजना अथवा अन्य योजनेंतर्गत वरिष्ठ श्रेणी मिळाल्याच्या दिनांकास सुधारित वेतन संरचना स्वीकृतीचा विकल्प दिलेल्या कर्मचाऱ्यांची वेतननिश्चिती:-

याबाबत शासन परिपत्रक वित्त विभाग, क्रमांक: वेपुर - २०१९/प्र. क्र. ८/सेवा - ९, दिनांक - २० फेब्रुवारी, २०१९ मधील परिच्छेद क्रमांक ७.८ मध्ये सविस्तर स्पष्टीकरण करण्यात आले आहे. त्याकडे लक्ष वेधण्यात येत आहे.

तसेच यासंदर्भात पुन्हा असे स्पष्ट करण्यात येते की, अशा प्रकरणी कर्मचारी दिनांक १ जानेवारी, २०१६ रोजी ज्या विद्यमान वेतन संरचनेत (वेतनबँड व ग्रेड वेतन) वेतन घेतो, ती वेतन संरचना प्रथम महाराष्ट्र नागरी सेवा (सुधारित वेतन) नियम, २०१९ मधील नियमानुसार सुधारित करणे आवश्यक आहे. तदनंतर पदोन्नती / श्रेणीवाढ अथवा सुधारित सेवांतर्गत आश्वासित प्रगती योजना अथवा अन्य योजनेंतर्गत अनुज्ञेय वेतन स्तरामध्ये वेतननिश्चिती करणे आवश्यक आहे.

उदाहरण १ :- दिनांक १ जानेवारी, २०१६ रोजी वेतनबँड पीबी - १ : रु. ५२००-२०२०० + ग्रेड वेतन रु. २८०० या वेतन संरचनेत वेतन घेणाऱ्या कर्मचाऱ्यास दिनांक १ जानेवारी, २०१६ नंतर पदोन्नती / श्रेणीवाढीमुळे अथवा सुधारित सेवांतर्गत आश्वासित प्रगती योजना अथवा अन्य योजनेंतर्गत वेतनबँड पीबी - २ : रु. ९३००-३४८०० + ग्रेड वेतन रु. ४२०० ही वरिष्ठ वेतन संरचना अनुज्ञेय झाली असेल आणि सदर वरिष्ठ वेतन संरचना अनुज्ञेय झाल्याच्या दिनांकास ७ व्या वेतन आयोगानुसार सुधारित वेतन संरचना स्वीकारण्याचा विकल्प दिला असेल तर, प्रथमत: वेतनबँड पीबी - १ : रु. ५२००-२०२०० + ग्रेड वेतन रु. २८०० ही वेतन संरचना ७ व्या वेतन आयोगानुसार (२.५७ या वेतननिश्चितीच्या सुत्रानुसार) सुधारित करण्यात यावी, म्हणजेच प्रथम वेतन स्तर एस -९० मध्ये वेतननिश्चिती करण्यात यावी. तदनंतर वेतन स्तर एस -९३ (वेतनबँड पीबी - २ : रु. ९३००-३४८०० + ग्रेड वेतन रु. ४२०० या वरिष्ठ वेतन संरचनेशी समकक्ष) मध्ये वेतननिश्चिती करण्यात यावी.

येथे स्पष्ट करण्यात येते की, प्रथम वेतनबँड पीबी - २ : रु. ९३००-३४८०० + ग्रेड वेतन रु. ४२०० या असुधारीत वेतनश्रेणीमध्ये वेतननिश्चिती करून त्यानंतर वेतन स्तर एस -९३ मध्ये २.५७ या वेतननिश्चितीच्या सुत्रानुसार सुधारीत वेतनसंरचनेत वेतननिश्चिती अनुज्ञेय नाही.

उदाहरण २ :- दिनांक १ जानेवारी, २०१६ रोजी वेतनबँड पीबी - ३ : रु. १५६००-३९१०० + ग्रेड वेतन रु. ५४०० या वेतन संरचनेत वेतन घेणाऱ्या कर्मचाऱ्यास दिनांक १ जानेवारी, २०१६ नंतर

पदोन्नती / श्रेणीवाढीमुळे अथवा सुधारित सेवांतर्गत आश्वासित प्रगती योजना अथवा अन्य योजनेंतर्गत वेतनबँड पीबी - ३ : रु. १५६००-३९१०० + ग्रेड वेतन रु. ६६०० ही वरिष्ठ वेतन संरचना अनुज्ञेय झाली असेल आणि सदर वरिष्ठ वेतन संरचना अनुज्ञेय झाल्याच्या दिनांकास ७ व्या वेतन आयोगानुसार सुधारित वेतन संरचना स्वीकारण्याचा विकल्प दिला असेल तर, प्रथमतः वेतनबँड पीबी - ३ : रु. १५६००-३९१०० + ग्रेड वेतन रु. ५४०० ही वेतन संरचना ७ व्या वेतन आयोगानुसार (२.५७ या वेतननिश्चितीच्या सुत्रानुसार) सुधारित करण्यात यावी, म्हणजेच प्रथम वेतन स्तर एस - २० मध्ये वेतननिश्चिती करण्यात यावी. तदनंतर वेतन स्तर एस -२३ (वेतनबँड पीबी - ३ : रु. १५६००-३९१०० + ग्रेड वेतन रु. ६६०० या वरिष्ठ वेतन संरचनेशी समकक्ष) मध्ये वेतननिश्चिती करण्यात यावी.

येथे स्पष्ट करण्यात येते की, प्रथम वेतनबँड पीबी - ३ : रु.१५६००-३९१०० + ग्रेड वेतन रु. ६६०० मध्ये वेतननिश्चिती करून त्यानंतर वेतन स्तर एस -२३ मध्ये २.५७ या वेतननिश्चितीच्या सुत्रानुसार वेतननिश्चिती अनुज्ञेय नाही.

दिनांक ३० जानेवारी, २०१९ पर्यंत महाराष्ट्र नागरी सेवा (सुधारित वेतन) नियम, २०१९ अंमलात आलेले नसल्याने दिनांक १ जानेवारी, २०१६ ते दिनांक ३१ जानेवारी, २०१९ या कालावधीत पदोन्नती / श्रेणीवाढीमुळे अथवा सुधारित सेवांतर्गत आश्वासित प्रगती योजना अथवा अन्य योजनेंतर्गत वरिष्ठ श्रेणी अनुज्ञेय झाल्यानंतर ती ६ व्या वेतन आयोगातील असुधारित वेतन संरचनेतच (वेतनबँड व ग्रेड वेतन) मंजूर करणे क्रमःप्राप्त होते. मात्र सदर नियम दिनांक ३० जानेवारी, २०१९ रोजीच्या अधिसूचनेन्वये दिनांक १ जानेवारी, २०१६ पासून पूर्वलक्षी प्रभावाने अंमलात आल्याने या नियमानुसार, दिनांक १ जानेवारी, २०१६ रोजी अथवा तदनंतर पदोन्नती / श्रेणीवाढीमुळे अथवा सुधारित सेवांतर्गत आश्वासित प्रगती योजना / अन्य योजनेच्या लाभामुळे वरिष्ठ वेतन संरचना अनुज्ञेय होत असेल, तर ती वरिष्ठ वेतन संरचना ७ व्या वेतन आयोगातील सुधारित वेतन मॅट्रिक्समधील वेतन स्तरामध्येच अनुज्ञेय राहील.

४. विद्यमान वेतन संरचनेतील (वेतनबँड व ग्रेड वेतन) दोन वेतन टप्पे सुधारित वेतन संरचनेत (सुधारित वेतन मॅट्रिक्समधील वेतन स्तर) एकवटणे (Bunching) :-

यासंदर्भात शासन परिपत्रक वित्त विभाग, क्रमांक: वेपुर - २०१९/प्र. क्र. ८/सेवा - ९, दिनांक - २० फेब्रुवारी, २०१९ मधील परिच्छेद क्रमांक ७.६ (१) मध्ये स्पष्टीकरण करण्यात आले आहे. सदर परिच्छेदातील तिसऱ्या उप परिच्छेदात पुढीलप्रमाणे स्पष्टीकरण करण्यात आले आहे:-

“दोन शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या विद्यमान वेतन संरचनेतील (वेतनबँड आणि ग्रेड वेतन) वेतनांपैकी उच्च वेतन हे निम्न वेतनापेक्षा किमान ३% पेक्षा अधिक असेल तर ते दोन वेतन टप्पे ठरतील; जेथे हा फरक ३% पेक्षा कमी असेल त्या प्रकरणी ते दोन वेतन टप्पे ठरणार नसल्याने वेतनवाढीचा लाभ अनुज्ञेय राहणार नाही.”

वरील उप परिच्छेद पुढीलप्रमाणे वाचण्यात यावा :-

“दोन शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या विद्यमान वेतन संरचनेतील (वेतनबँड आणि ग्रेड वेतन) वेतनांपैकी उच्च वेतन हे निम्न वेतनापेक्षा किमान ३% अथवा त्यापेक्षा अधिक असेल तर ते दोन वेतन

टप्पे ठरतील; जेथे हा फरक ३% पेक्षा कमी असेल त्या प्रकरणी ते दोन वेतन टप्पे ठरणार नसल्याने वेतनवाढीचा लाभ अनुज्ञेय राहणार नाही.”

५. शासन परिपत्रक वित्त विभाग, क्रमांक: वेपुर - २०१९/प्र. क्र. ८/सेवा - ९, दिनांक - २० फेब्रुवारी, २०१९ मधील परिच्छेद ७.१ खालील उदाहरण - २ मध्ये “ वेतनबँड पीबी - १ ऐवजी पीबी - ३ असे वाचावे,”

६. आदिवासी / नक्षलग्रस्त क्षेत्रात कार्यरत असलेल्या एकस्तर पदोन्नती योजनेचा लाभ मिळालेल्या कर्मचाऱ्यांची वेतननिश्चिती :-

(अ) दिनांक १ जानेवारी, २०१६ पूर्वी एकस्तर पदोन्नती योजनेचा लाभ मिळालेल्या व दिनांक १ जानेवारी, २०१६ रोजी अथवा त्यानंतर आदिवासी / नक्षलग्रस्त क्षेत्रात कार्यरत कर्मचाऱ्यांची वेतननिश्चिती :-

अशा प्रकरणी संबंधित कर्मचारी दि. १ जानेवारी, २०१६ रोजी धारण करीत असलेल्या मूळ पदाची वेतन संरचना (वेतनबँड आणि ग्रेड वेतन) तसेच एकस्तर पदोन्नती योजनेतर्गत मिळालेली वेतन संरचना (वेतनबँड आणि ग्रेड वेतन) या दोन्ही वेतन संरचना महाराष्ट्र नागरी सेवा (सुधारित वेतन) नियम, २०१९ नुसार सुधारित करण्यात याव्यात.

वर नमूद दोन्ही वेतन संरचना सुधारणेचे आदेश स्वतंत्रपणे न काढता एकाच आदेशान्वये एकत्रितच काढण्यात यावेत.

(ब) दिनांक १ जानेवारी, २०१६ रोजी अथवा त्यानंतर आदिवासी / नक्षलग्रस्त क्षेत्रात कार्यरत असलेल्या व एकस्तर पदोन्नती योजनेचा लाभ मिळालेल्या कर्मचाऱ्यांची वेतननिश्चिती :-

अशा प्रकरणी प्रथमत: दि. १ जानेवारी, २०१६ रोजी संबंधित कर्मचारी धारण करीत असलेल्या मूळ पदाची वेतन संरचना (वेतनबँड आणि ग्रेड वेतन) महाराष्ट्र नागरी सेवा (सुधारित वेतन) नियम, २०१९ नुसार सुधारित करण्यात यावी. तदनंतर मूळ पदाच्या सुधारित वेतन स्तरातून (सुधारित वेतन मॅट्रिक्समधील वेतन स्तर) एकस्तर पदोन्नती योजनेतर्गत अनुज्ञेय सुधारित वेतन स्तरामध्ये वेतननिश्चिती करण्यात यावी.

वरील (अ) आणि (ब) मध्ये नमूद दोन्ही प्रकरणी सुधारित वेतन मॅट्रिक्समधील वेतन स्तरामध्ये (Pay Level in Revised Pay Matrix) एकस्तर पदोन्नती योजनेचा लाभ सामान्य प्रशासन विभागाच्या दि. ६ ऑगस्ट, २००२ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार अनुज्ञेय राहील.

(क) आदिवासी / नक्षलग्रस्त क्षेत्रात कार्यरत असताना, एखादा कर्मचारी नियत वयोमानानुसार सेवानिवृत्त /स्वेच्छासेवानिवृत्त झाल्यास/ मृत्यू पावल्यास कर्मचाऱ्याचे निवृत्तिवेतन निश्चिती :-

आदिवासी /नक्षलग्रस्त भागातून नियत वयोमानानुसार सेवानिवृत्त /स्वेच्छासेवानिवृत्त झालेल्या/मृत्यू पावलेल्या अधिकारी/कर्मचारी यांचेबाबतीत ते आदिवासी /नक्षलग्रस्त भागात कार्यरत

नसते तर ज्या वेतनश्रेणीत त्यांचे वेतन आहरित केले गेले असते त्या वेतनश्रेणीत अनुज्ञेय मानीव अंतिम वेतनावर अशा कर्मचाऱ्यांच्या निवृत्तिवेतनाची व इतर लाभाची परिगणना करण्यात यावी.

७. सदर परिपत्रक साप्रवि का.१२ च्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.९२५/२०१९-व वित्त विभाग, सेवा-४ कार्यासनाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.९३/२०१९ च्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

८. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा सांकेतांक क्रमांक २०१९०५१४१७०२५३३६०५ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(भा.ज.गाडेकर)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. राज्यपालांचे सचिव
२. मुख्यमंत्र्यांचे अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव
३. अध्यक्ष / उपाध्यक्ष, विधानसभा यांचे खाजगी सचिव
४. सभापती / उपसभापती, विधानपरिषद यांचे खाजगी सचिव
५. सर्व मंत्री व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
६. विधानसभा/विधानपरिषद विरोधी पक्ष नेता
७. सर्व विधानमंडळ सदस्य, विधानभवन, मुंबई
८. मंत्रालयीन सर्व विभाग
९. मंत्रालयाच्या सर्व विभागांच्यालील विभाग प्रमुख व प्रादेशिक विभाग प्रमुख.
- १०.प्रबंधक, उच्च न्यायालय (मूळ शाखा), मुंबई.
- ११.प्रबंधक, उच्च न्यायालय (अपील शाखा), मुंबई.
- १२.सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई.
- १३.सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- १४.प्रबंधक, लोक आयुक्त व उप लोक आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई.
- १५.आयुक्त, राज्य माहिती आयोग (सर्व)
- १६.सचिव, राज्य निवडणूक आयोग, मुंबई.
- १७.प्रबंधक, महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण, मुंबई / नागपूर / औरंगाबाद.
१८. सचिव, महाराष्ट्र विधान मंडळ सचिवालय, मुंबई.
- १९.सर्व विभागीय आयुक्त

२०. सर्व जिल्हाधिकारी

२१. सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषदा

२२. महालेखापाल-१ (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई

२३. महालेखापाल-१ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, मुंबई

२४. महालेखापाल-२ (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र, नागपूर

२५. महालेखापाल-२ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, नागपूर

२६. सिनियर रिसर्च ऑफीसर, पे रिसर्च युनिट, भारत सरकार, वित्त मंत्रालय (व्यय विभाग),
खोली क्र. २६१, नॉर्थ ब्लॉक, नवी दिल्ली

२७. संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई

२८. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई

२९. मुख्य लेखा परीक्षक, स्थानिक निधी हिशेब, मुंबई

३०. उप मुख्य लेखा परीक्षक, स्थानिक निधी हिशेब, मुंबई/पुणे/ नागपूर/ औरंगाबाद/नाशिक/
अमरावती.

३१. निवासी लेखा परीक्षक, मुंबई

३२. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी

३३. लेखाधिकारी, वेतन पड़तालणी पथक, मुंबई/नागपूर/पुणे/औरंगाबाद

३४. मुख्य अधिकारी, सर्व नगरपालिका

३५. बहूजन समाज पार्टी, डी-१ इन्सा हटमेंट, आझाद मैदान, मुंबई-१

३६. भारतीय जनता पार्टी, महाराष्ट्र प्रदेश, सी.डी.ओ., बॅरक क्रमांक १, योगक्षेम समोर,
वसंतराव भागवत चौक, नरिमन पॉर्ट, मुंबई-२०

३७. भारतीय कम्युनिस्ट पार्टी, महाराष्ट्र कमिटी, ३१४, राजभुवन, एस.व्ही.पटेल रोड, मुंबई-४

३८. भारतीय कम्युनिस्ट पार्टी (मार्क्सवादी), महाराष्ट्र कमिटी, जनशक्ती हॉल, ग्लोब मिल
पॅलेस, वरळी, मुंबई-१३

३९. इंडियन नेशनल कॉंग्रेस, महाराष्ट्र प्रदेश कॉंग्रेस(आय) समिती, टिळक भवन, काकासाहेब
गाडगीळ मार्ग, दादर, मुंबई-२५

४०. नेशनलिस्ट कॉंग्रेस पार्टी, राष्ट्रवादी भवन, फ्री प्रेस जर्नल मार्ग, नरिमन पॉर्ट, मुंबई-२१

४१. शिवसेना, शिवसेना भवन, गडकरी चौक, दादर, मुंबई-२८

४२. निवड नस्ती, वित्त विभाग (सेवा-९).